

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Brzina

Živimo v dobi, ko se vse vrti in suče v neznanski brzini: Ljudje, dogodki, okolja. Ljudje se podijo v avtomobilih, železnicah, motociklih in drugih vozilih vseh vrst. Zračna višavja sekajo letala z omotično brzinjo. V letalih ljudje, ki jim je bila še pred par desetletji višek užitka ter udobja romantična vožnja v izvoškovem vozilu ali kakršnemkoli koleslju. Po obratih, pisarnah in uradih se čuti v ekspektivnosti, reševanju ter odpravi raznih zadev neka naglica, mrzlično hitenje, ki bi generaciji pred nami strlo živce ter jih prelomilo v delovni kapaciteti.

Ko takole opazujemo sodobno življenje, se nehote spomnimo Fr. Levstikovega potopisa »Od Litije do Čateža«. Koliko opaženega, ocenjenega, kritično gledanega je v tem vzornem potopisnem sestavku. Danes drvimo skozi pokrajine, premerimo v par urah ogromne dalje, pa nam ostane bore malo vtisov, ki nam jih sledeči si dogodki sproti razganjajo ter razblinjajo. Lahko absolviramo na stotine kilometrov, pa ne bomo zbrali toliko tehničnih vtisov, kolikor jih je naš Fr. Levstik v omenjenem potopisu ali pa slavni Ilirc Mijo Krešič ob svojem potovanju iz Karlovca na Reko in v Trst, ki ga je opisal v svoji »Autobiografiji«. Danes? Naglo živimo, dojemamo vtise, naglo reagiramo in presojujemo, toda sproti vse pozabljamo. Brzina, tempo, naglica, to so oni pojavi, ki predstavljajo višek uživanja naše dobe, pa bodisi da gre za vožnjo z letalom, železnico, avtomobilom, parnikom ali pa za omotične vrtiljaške brzine in užitke. Naglo živimo, zato pa manj doživljamo.

Tudi dogodki drvijo mimo nas z nezmanjšano brzinjo. Dobe, ko so vojne trajale cela desetletja, se nam zdijo kakor fantastične časovne dalje odmaknjene. Vojna razdobja, kakor jih nahajamo pri trojanski vojni, križarskih vojnah, tridesetletni vojni itd., bi danes ne prinesla osvajanja, ampak vsesplošno razdejavanje in pokončanje. General Kondilis je končal državljansko vojno, ki so jo razvneli venizelistični uporniki, v par tednih. Turške čete so v silovitem tempu pognale grške čete z maloazijske obale v morje. Abesinska kolonialna vojna je bila v par mesecih likvidirana. Španska državljanska vojna se je sicer zavlekla že skoro v tretje leto, vprašanje pa je, kako dolgo bi lahko trajala takšna državljanska vojna ob drugačnih časovnih in siceršnjih okoliščinah. Japonci so v par mesecih zasedli ogromno področje od Sanghaja do Nankinga. V petih urah je bila odločena usoda Avstrije, v par urah je bila zbrana ob litvanski meji poljska vojska, da udari preko meje...

To je brzina naše dobe, ki nam ne dopušča, da se poglobljeno pogreznemo v tok dogodkov in da jih primerno razčlenimo. Tako se dogaja, da strmeč upiramo svoje poglede okoli sebe in da sproti pozabljamo, kar je v trenutku šlo mimo nas, ko prinaša že naslednji trenutek nove stvari, nove skrbi, nove senzacije, nove afere in nevarnosti. V tem je usoda sodobnega človeka, da ne more premostriti vzrokov raznih mrzlično se vrstečih dogodkov ter njih organske povezanosti.

Tudi v našem zunanjem življenju čutimo odmeve te sodobne brzine in naglice. So pa problemi in področja, kjer marsikaj ugaša v prepočasnju in brezbrilju, kjer se tempo ekspektivnosti približuje brzini pošnega konja. Res je, da drveča, onamna brzina marsikaj zlega prinaša. Res pa je tudi, da bi marsikje šestnajstinka takšne brzine utegnila precej koristiti —, v prid narodu in državi...

Japonska uvaja kemično vojno!

HANKAU, 11. maja. Havas poroča: Kitajski službeni krogi potrjujejo vest, da je poveljstvo japonskih čet radi močnega kitajskega odpora odločilo, da prične v velikem obsegu z uporabo strupenih plinov in s kemično vojno. Dva bataljona strokovnjakov za strupene pline sta krenila 18. aprila pod poveljstvom generala Motome iz Kobe in sta bila preko Tsing-

taua opremljena na fronto pri Šantungu. Isti krogi zatrjujejo, da pojdejo drugi odredi, ki so določeni za motorizirano kemično vojno, iz Japonske 19. maja pod poveljstvom generala Kukučija. Povdarja se, da so se Japonci že nekajkrat poslužili strupenih plinov, sicer brez uspeha, vendar pa bo imela nova akcija veliko večji obseg.

Alfonz XIII. je konferiral s Hitlerjem in Mussolinijem

PARIZ, 11. maja. Tukajšnji »L'Oeuvre« poroča, da sta bila bivši španski kralj Alfonz XIII. in njegov sin Don Juan, pretendent na španski prestol, te dni v Rimu, kjer sta vodila dolgotrajnejše razgovore z

Hitlerjem in Mussolinijem. Omenjeni list navaja, da ni izključena možnost restavracija Bourbonov na španski prestol s podporo Nemčije ter Italije.

Nemčija postane največji kupec madžarskega žita

BUDIMPEŠTA, 11. maja. Po informacijah iz gospodarskih krogov so gospodarska pogajanja med Berlinom in Budimpešto tik pred zaključkom. Nemčija naj bi postala največji kupec madžarskega žita. Dva milijona metrskih stotov žita, ki jih je doslej kupovala Avstrija, bo

sedaj prevzela Nemčija. Nemčija bo prevzela tudi moko, ki jo je doslej uvažala iz Avstrije, vendar pa ne preko te kvote. Vsekakor bo Nemčija odslej kupovala v Madžarski mnogo več pšenice in moke, kakor sta doslej posebej uvažala Nemčija ter Avstrija.

Wellington Koo: Japonska vojska ni nepremagljiva

ZENEVA, 11. maja. Na javni seji, na kateri je svet Društva narodov razpravljalo o kitajskem vprašanju, je kitajski delegat Wellington Koo izrazil ogorčenje radi stališča, ki ga zavzema Društvo narodov ob sedanjih kitajskih vojni. Zahteva potrebne korake, da se napravi konec nadaljnjemu nekaznovanemu kršenju mednarod-

nih pravic. Wellington je izjavil, da je poraz japonske vojske pri Taierčwangu najboljše pokazal, da ni japonska vojska nepremagljiva. Vojna sreča se postopoma obrača v korist Kitajske ter je potrebno in pravično, da se Društvo narodov prebudi iz mrtvila.

Kako bi se ČSR „kantonizirala“

LONDON, 11. maja. »Daily Mail« poroča, da je večina Hitlerjevih svetovalcev zahtevalo od njega, da se še letos reši češkoslovaški problem, ki se ne bi rešil potom vojaške intervencije, ampak potom sporazuma. V Nemčiji izražajo misel, da bi Češkoslovaška kantonizirala,

pri čemer bi štiri najvažnejše manjšine dobile avtonomijo. Sudetsko nemški kantoni bi bili neposredno pod »zaščito Nemčije« in bi se analogno uvrstila poljska manjšina pod »zaščito« Poljske, madžarska manjšina pa pod »zaščito« Madžarske.

Abesinska delegacija v Ženevi

ZENEVA, 11. maja. V tukajšnjih krogih zatrjujejo, da ne bo neguš prispel v Ženevo, pač pa je prispela tjakaj abesinska delegacija, v kateri so Tsegay, oksfordski profesor Brierly, znani angleški

pravnik univ. profesor Jevons, sorbonski profesor Jezé in znani publicist ter odlikovanec z Noblovo mirovno nagrado Norman Angell.

Grofica Wielapolska obsojena na dosmrtno ječo

LONDON, 11. maja. »Daily Express« poroča, da je bila 29letna grofica Wielapolska, rojena Rusinja, obsojena pred berlinskim sodiščem na dosmrtno ječo in sicer radi špionaže v korist Rusiji. Grofica

Wielapolska je bila septembra 1937 v vlaku D na progi Varšava—Pariz tik pred Berlinom aretirana po Gestapovih organih.

Pabecki

Podonavski agrarni kartel

Peštanski »Ujsag« objavlja vest o poskusih organizacije agrarnega kartela med Madžarsko, Romunijo in Jugoslavijo. Navaja, da so madžarski poljedelski krogi skozi leta predlagali oblikovanje tega kartela, vendar pa do tega ni prišlo. Sedaj je ta načrt ponovno vzniknil v resnejšem obsegu. Ovire za sporazum so predvsem v povsem različni kontroli izvoza v Jugoslaviji, Romuniji in Madžarski. V primeru, da bi se takšen kartel nikakor ne mogel obistiniti, se je sprožila misel, da vzdržujejo izvozniki omenjenih držav potom medsebojnega obveščanja vsaj enotne cene.

K sporu dr. Kraft : dr. Moser

»Deutsches Volksblatt«, glasilo dr. Moserja, in »Der Volksbote«, glasilo dr. Krafta, prinašata skupno izjavo dr. Moserja in dr. Krafta, v kateri pravita, da sta sporne zadeve, ki so nastale med njima, izročila razsodišču. Do razsodbe preneha potom tiska vsaka kampanja v do sedanjem smislu.

Francija

Angleški politik Winston Churchill piše: »Znana propaganda skuša sugerirati svetu, da je Francija na robu propada in da bo postala dežela v stanju, kot je danes Španija. Toda oni, ki dobro poznajo Francijo in oni, ki so dalje časa sodelovali s francoskimi državniki in generali, vedo, s kako velikimi silami razpolaga Francija. Ti tudi vidijo, česar površni gledalec ne vidi: da namreč francoska armada bdi in čuje. Ona je najpopolnejše izvežbana in je najsilnejša obrambna vojska Evrope. Ona pomeni za Francijo prav toliko, kot monarhija za Anglijo. Nad strankami je in služi vsem. Vsi jo ljubijo. Ne meša se v politiko, čeprav jo proučuje, oficirji in vojaki vrše sijajno svojo dolžnost in varujejo meje svoje države. Za njimi pa mirno delajo milijoni rodbin, čvrsto povezanih z rodno zemljo. Za njimi je oni sveži duhovni svet, ki je tako bogat na duševnih proizvodih in velikih mislih. Francozi so nadvse napreden narod, ki je danes pred vsem porok za svobodo Evrope.«

Morala laži

V »Kmet. listu« št. 18. beremo: »Kakor smo Slovenci ponosni na svojo kulturo in se radi ponašamo z visoko stopnjo civilizacije, tako nas mora oblitati rdečica sramu, če nepristransko in brez zaljubljenosti v lastno vrednost motrimo življenje in dogodka, ki se razpletajo pred našimi očmi. Zdi se, kakor da se hočejo združiti vse temne sile, ki hočejo ugonobiti delo mnogih klenih in zdravih rodov, sadove žuljev naših prednikov, ki so garali, graditi in sami sebi pritrgovali, da bi zagotovili in utrdili boljše in znošnejše pogoje bodočim pokolenjem. Nobeno sredstvo ni nekaterim izvržkom človeške družbe prenzisko in prepodlo, da ne bi z njim skušali oblatiti in ponižati dela in prizadevanja poštenih ljudi. Morala laži, obrekovanja in natolcevanja bi radi uveljavili kot nekako življenjsko smernico, kot vodilo. Na vseh koncih in krajih poskušajo. Zdaj je na vrsti ta, zdaj druga kulturna organizacija, z vsemi kalibri streljajo proti njej, jo dolže grehot več kot jih pozna ves jugoslovanski kazenski register. In če strelji ne zadenejo, ampak celo udarjajo nazaj, se lotijo gospodarskih ustanov po starem geslu temnih sil: Blati in maži, nekaj govna se bo že prijelol«

Kulturne beležke

Ilešić dr. Fran, Hrvatska dobrovolja i popevka od kmetskoga stališa preštima- nja. Pod tem naslovom je izdal naš odlični jezikoslovec ter zgodovinar univ. prof. dr. Fr. Ilešić 38 str. obsegajočo knjižico, v kateri se izčrpno, strokovnja- ško temeljito in kritično peča z razpra- vo pod naslovom »Hrvatska dobrovolja u popijevkama, zdravicama i napitnica- ma prošlih vjekova«, ki jo je objavil univ. prof. dr. Franjo Fancev v »Zborni- ku za narodni život i običaje južnih Sla- ven«, ter s člankom istega pisatelja v zagrebškem »Savremenu« pod naslo- vom »Kmet — muž u hrvatskoj dopre- porodnoj poeziji.« Dr. Ilešić ugotavlja ob kritični razčlenitvi dr. Fancevjevih iz- vajanj, da ni dobra volja nikak hrvatski specifičen, ampak vsem Jugoslovenom nekaj skupnega. Hrvatska dobra volja je bila nekam gosposka, slovenska pa pro- stonarodna. Mnogo dobre volje je prišlo med Hrvate od Slovencev, pa tudi obrat- no. Dobra volja je slabo spajala pripad- nike posameznih stanov. Radi tega ne pomeni »hrvatska dobra volja« vsena- rodnega pokreta preilirske dobe, ko so rodnega pokreta predilirske dobe, ko so vsi stanoviti zrlji k enemu cilju, pri čemer sklepa ob zaključku, da mora biti sodba o Fancevjevih razpravah glede dveh točk popolnoma negativna in sicer glede pesmi »Od kmetskoga stališa preštima- na«, ki je prvotno slovenska, in pa gle- de drugega vprašanja specialno hrvat- skega značaja »folklore« starih popevk in napitnic, ki je v resnici skupna. Kon- čno konstatira dr. Ilešić, da je dr. Fan- cev danes v znanosti tendenčen, radi če- sar tudi njegova zgodovina ne more biti objektivna.

Jugoslavicus, Moskovski proces pred sodnim stolom svetovne javnosti. Te dni je izšla v A. M. Popovičevi francosko srbski knjigarni v Beogradu 151 strani obsegajoča knjiga pod gornjim naslo- vom. V tej knjigi se kritično prikazuje razvoj prilik v Rusiji po oktobrski revo- luciji 1917 pa do današnjih dni. Posebno izčrpen je pregled krvavih obračuna- vanj, ki so iz dneva v dan vse grozot- nejše. Knjiga prikazuje tudi razočaranje gotovih politikov levicarjev z zapada radi sovjetskih prilik.

Ljudska univerza v Mariboru. V petek 13. maja predava o učinkih bojnih plinov na človeški organizem zdravnik g. dr. Davorin Cijan iz Maribora. Skioptične slike. — Bojni plini so za slehernega va- žen problem, saj zavisi ugodni izid zdrav- ljenja predvsem od tega, kako se vede- mo, ko pridemo v prve stike z njimi. — Strašni so učinki bojnih plinov! Pretijo nam opekline, zadušenje, grozna smrt, če se ne znamo pravočasno varovati. Oni so zahtevali že med svetovno vojno nad milijon žrtev! Z ozirom na veliko va- žnost predavanja ni nobene vstopnine.

Ne pozabi naročnine!

O tem in onem

Dr. Guillotin bi skoro prišel pod giljotino

Te dni je minilo 100 let, kar je bil rojen dr. Guillotin. Bil je zdravnik in politik, človekoljub in zaveden demokrat. Leta 1789 je bil poslanec. Kot zdravnik se je moral zanimati tudi za usmrtnice in jezi- lo ga je, da krvnik čisto ni mogel ali pa ni znal prav opraviti svojega posla in je tako podaljšal muke obsojencev. Ob usmrtnici Marije Stuart je moral krvnik zamahniti dvakrat, ob usmrtnici vojvode Monmouth pa celo štirikrat. Kot demo- krat se je dr. Guillotin zgražal nad tem, da ljudje niti v zadnjih trenutkih svojega življenja niso enaki. Visoko gospodo so obglavljali, navadne ljudi pa obešali. Po- slanec Guillotin je v ustavodajni narodni skupščini 1. septembra 1789 izposloval proglas, da so si vsi na smrt obsojeni ena- ki. Šele ko je bil sprejet ta dekret, so jeli iskati usmrtni stroj. Na podlagi teo- retičnih razglabljanj so priporočili zdrav- niki nož, ki bi padel navpično na obso- jenčev vrat. Poskuse je delal na mrtvih živalih dr. Louis v Bicetre. Prvi stroj se

Sokolske veste

Naša mladina je sokolska!

Ob krasno uspeli naraščajski akademiji v Narodnem domu

Ob priliki letošnjega župnega zbora smo ugotovili razveseljivo dejstvo, da število sokolskega naraščaja iz dneva v dan vidno narašča. Značilno za današ- nje obdobje je, da vidno naraščajo ar- made našega naraščaja. In če upoševa- mo še okoliščino, da so dosegli posamez- ni naraščajski telovadni oddelki do 80 telovadečih, da imamo celo podvojene oddelke (višje in nižje), potem se mo- ramo zavedati, da so naraščajske vrste dancs močne in da je mladina naša, so- kolska. Tega pojava ne opažamo samo pri mariborskem matičnem društvu, tem- več tudi pri ostalih okoliških društvih. Današnje telovadnice ter prostori po- stajajo pretesni in premajhni.

Telesnovzgojno delo napreduje pod skrbnim vodstvom vaditeljev in vadi- teljic, saj imamo v mariborskem vadi- teljskem zboru same dobre in izkušene bra- te in sestre. Sokolska deca in sokolski naraščaj, v katerem se vzgaja čut dr- žavne zavesti in čut enakosti, se oblikuje v cilju gesla: »Vsi za enega, eden za vse«. To sta najvažnejši oporišči in iz- hodišči današnjega sokolskega telesno- vzgojnega dela. Sokolstvo se dobro za- veda, da pripada bodočnost onemu, ki ima mladino za seboj.

Sobotna lepo uspela akademija na- raščajskega odseka Sokola Maribor ma- tičice nam je najlepše demonstrirala, ko- liko volje in samoobvladovanja je v tem našem sokolskem naraščaju. Bila je to prva naraščajska akademija v Mariboru, ki nam je po svojem povsem uspelem smelem poizkusu samostojnega nastopa doprinesla živ dokaz, da se naša mladina ne boji bodočnosti ter da se v polni me- ri zaveda svoje težke naloge, ki jo ča- ka v bližnji bodočnosti. Zaveda se vseh prilik, saj vstaja baš iz teh vrst nova pomlajena armada nevstrašnih sokolskih borcev. Borbenost narašča, v njej raste naš naraščaj, ki ima pred očmi samo na- šega mladega kralja. Narodno edinstvo je našlo globok odmev v srcih našega naraščaja. V tem pravcu in v tem duhu je potekla sobotna prva naraščajska aka- demija.

Velika dvorana Narodnega doma je z

bogato okrašenim odrom, ki je bil zavrt v državne trobojnice, vzbujala močan vtis. Sredi odra je bila na improvizira- nem podstavku slika prvega sokolskega staroste Nj. Vel. kralja Petra II. Uvodno točko bogatega sporeda je tvorila dr- žavna himna, ki jo je odsviral naraščaj- ski orkester pod vodstvom svojega vod- je br. V r a b l a, ter poklonitev sokol- skega naraščajskega prapora pred Kra- ljevo sliko. Zanosnemu pozdravnemu na- govoru načelnika naraščajskega odseka br. Staneta Z o r č a je sledila še obču- tena deklamacija »Naša pravda«, ki jo je deklamiral br. Lojze Šilak, nakar je sledilo 11 smiselno razporejenih telo- vadnih točk ter dve baritonski solistični točki, ki ju je odpel br. G n i u š e k Borut. Razgibalne vaje (m. naraščaj), proste vaje za vsesokolski zlet v Pragi (ločeno ženski in moški naraščaj), par- terna gimnastika (m. naraščaj), narodna kola (ž. naraščaj), petorica (ž. nara- ščaj), bradlja (m. naraščaj), poziv na ples — valček S. M. Webra (ženski na- raščaj), Etuda-Schubert op. 94-3 (mo- škí naraščaj), vse so izvajali strumno, prožno, precizno ter skladno, tako da se je navdušenje stopnjevalo od točke do točke in so bili vsi izvajajoči deležni res zasluženega priznanja in aplavza. Aka- demija je po svoji izvedbi bila prava re- vijeta neumorne in uspešne prizadevnosti naših marljivih naraščajnikov, ki so zla- sti v orodni telovadbi prednjačili in nas potrdili v prepričanju, da se nad našim naraščajem nismo varali. Iz njih vrst ra- ste nov kader naših telovadcev, s kate- rim se bo naše sokolstvo lahko postavilo na vsakem mednarodnem foru.

Vseslovanska himna »Hej Slovani«, ki so jo ob spremljavi naraščajskega or- kestra zanosno zapeli vsi navzoči, je zaključila to skrbno pripravljeno prvo akademijo našega naraščaja, ki je žela pred vsem prodoren moralen uspeh, do- čim je bila gmotna stran namenjena onim revnejšim naraščajnikom, ki bi radi šli v Prago. Akademijo so ob lepi ude- ležbi ponovili v nedeljo popoldne. Pri- rediteljem lepo uspele akademije gre vsa čast in priznanje.

Domači razgledi

Kmeti glas k podražanju mesa

Prispevek k razumevanju podeželja z mestom

S 15. majem se zvišajo v Mariboru cene mesa za povprečno 2 din pri kg. Z ozirom na to vest nam pišejo s podeže- lja:

Iz časopisja smo izvedeli, da so se v Mariboru zvišale cene mesa za 2 din. Ta ukrep se utemeljuje s tem, ker — se je dvignila tudi cena živini. — Živinorejci

smo se neverjetno začudili tej vesti in smo bili mnenja, da smo pomotoma dobili v roke časopis iz prejšnjih let. Uvide- vamo, kako težko izhajajo danes meščani, predvsem javni nameščenci, delavci, obrtniki. Vsi ti pa vedno bolj sprevidijo, da je naš kmeti in delavski stan za- pisan gospodarski propasti. Skrajno po-

no harpaston. Po Smithovem »Dictiona- ry of Antiquities« je bila ta igra močno podobna nogometu, samo število igral- cev na obeh straneh je bilo večje. Tudi Rimljani so poznali igro z žogo »folis«, ki se je začela sicer tako, da so me- tali igralci žogo z rokami, potem ko so jo pa jeli brcati z nogami z ene strani na drugo preko določene meje.

V Anglijo so baje zanesli nogomet Rimljani. Irci pa zopet trdijo, da so po- znali nogomet že pred 2000 leti in da ni na to igro prav nič vplivala rimska. Zi- belko nogometa vidijo nekateri tudi na Filipinih, na Faraonskih otokih itd. Igra z žogo je torej že zelo stara in v tem tiči najbrž vzrok, da je tako priljubljena tudi v naših časih.

Slepci so izvrstni delavci

Poskusi zaposliti slepce v industriji so se v splošnem dobro obnesli. V Nem- čiji je bil izdan že leta 1921 zakon o ob- vezni zaposlitvi težko poškodovanih, torej tudi slepcev, v tovarnah in pisar- nah. Gre tu v prvi vrsti za važno so- cialno vprašanje. Siemens-Schuckertove tvornice v Berlinu zaposlujejo že več let nad 100 slepcev, tvornice istega podjet- ja na Dunaju pa okrog 30.

trebno je, da si od časa do časa odkri- vamo svoje težkoče! Posebno potrebno pa je to v slučajih, ko se dvigajo cene našim pridelkom in se to dviganje razla- ga morda na naš račun in se tako med nami in meščani ustvarjajo nepotrebne — razdalje!

Glede mesnih cen opozarjamo mešča- ne, naj si samo prečitajo sejska poro- čila od lanske jeseni dalje. Cene so se lan. proti decembru res dvignile in so nekako proti božiču dosegle svoj višek. Po božiču pa so cene polagoma nazado- vale, kar je po večini vsakoletni pojav. Vzrok temu pojavu je proti spomladi vse občutnejše pomanjkanje živinske krme. Malokatero leto pa smo to pomanjkanje občutili tako kakor letos. Lansko leto nam je namreč s pogostim deževjem vzelo, pa tudi pokvarilo mnogo sena in otave. Kar smo ga pa rešili, je preveč prazno, maloizdatno. Zato nam je letos zgodaj zmanjkalo. Prisiljeni smo torej, da hleve praznimo, živino odprodamo in ta naša sila, ta naša zadrega v takih slu- čajih povzroča padanje, nikakor pa dvi- ganje živinskih cen. Slaba krma pa je povzročila tudi na veliko obolenja živi- ne. Redki so izmed nas tisti, ki razpola- gajo z denarjem ter si lahko kupijo seno, katerega cena je, kakor znano, silno po- skočila, saj znaša 60—80 din za cent sladkotravne krme. K temu je pripomo- gel dolgotrajni mraz še zdaj v maju, ko smo običajno že kosili prvo deteljo ter spuščali živino na pašnik. Imamo pa tudi revne kmete, ki pač ne morejo prodati slednjega repa svoje že redkoštevilne ži- vine ter si denar za nakup krme, slame izposodijo, samo da obdržijo še živino. Ni nam pa vseeno, če se naj dviganje mesnih cen morda napačno razume ali tolmači. Malo, bore malo imamo kmetije od tega...

Da se razumemo v naših težkih prilikah in da bo med producenti in konzumenti še več prepotrebne življensko-zajedniš- ke zavesti, zato si odkrivajmo svoje tež- nje!

Ljutomeške novice

Otvoritev nove ceste. Čujemo, da bo oktobra izročena prometu nova cesta, ki se gradi iz Štrigove v Ljutomer. Ta ce- sta se gradi že od l. 1933 ter je že skrajni čas, da bi bila dovršena. Upamo, da ne bo napoved preložena še na drugo leto.

Krme primanjkuje. Ne spominjamo se, da bi bila kdaj našim kmetovalcem tako trdo predla za seno kakor letos, ko si mora že marsikateri dober gospodar ku- povati krmo, marsikateri že na račun le- tošnjih poljskih pridelkov.

Poroka. Pri Mariji Devici v Puščavi se je poročila gdč. Kristina Vaupotičeva, veleposestnikova hči iz Ljutomera, z g. Alfonzom Vresnikom, poslovojem iz Maribora.

Napredovanje. Po dolgem čakanju je napredovala v 6. pol. skupino učiteljica ga. Marija Čeh od Male Nedelje.

je tudi imenoval louisette. Toda dr. Louis je umrl, predno so ga prvi rabili. Stroj, s katerim je bil kot prvi usmrčen trdo- vratnež in roparski morilec Jacques Pel- letier, so potem prekrstili. Namestu iz- umiteljevega imena je dobil ime poslanca ki je bil izposloval enakopravnost obso- jencev in usmrtnitev s hitro delujočim strojem. Guillotin je bil pa presenečen, ko je zvedel, da bo njegovo ime oveko- večeno baš z giljotino, ki jo je predlagal samo zato, ker je bil zdravnik, demokrat in človekoljub. Malo je pa manjkalo, da dr. Guillotin ni postal sam žrtev svojega izuma. Pod Robespierrovo vladno so ga aretirali in bil bi usmrčen, da ni Robes- pierre prej padel. Prva politična žrtev giljotine je bil Louis David Collent d'An- glemont, proglašen za javnega sovraž- nika in usmrčen 21. avgusta 1793.

Igra z žogo je že zelo stara

Nemškemu kancelarju Hitlerju priprav- ljajo v Italiji posebno nogometno tekmo v Florenci. Na nji nastopijo nogometaši v oblekah iz 14. stoletja. Italijani se nam- reč radi pohvalijo, da je Florenca zibel- ka nogometa. Angleži pa pravijo, da je nogomet mnogo starejši. Oni trdijo, da so že stari Grki poznali igro z žogo, zva-

Generalni ravnatelj Siemens-Schucker- tovih tvornic ing. Paul Perls je napisal zanimivo razpravo o svojih izkušnjah s slepci, zaposlenimi v industriji. V nji do- kazuje, da so slepci v splošnem boljši delavci, kakor ljudje z zdravimi očmi, ker se zavedajo svoje nesreče in delajo zato z večjo vnamo. Zato priporoča tudi drugim industrijskim podjetjem, naj zapo- slijo slepce, saj je to končno tudi vpra- šanje usmiljenja in sočutja s temi reveži.

Hercegovski poljarji

so pričeli letos močno konkurirati našim prekmurkim poljarjem. V Hercegovino so prispeli mnogi zastopniki švicarskih in francoskih tvrdk, ki nakupujejo kar vagonke pošiljke zalizanih polžev, ker so baje hercegovski polži izvrstne kako- vosti. Tamkajšnje revno prebivalstvo si obeta letos od te nove kupčije prav čedne zaslužke.

Ameriška moda

V Ameriki delajo krojači živahno re- klamo za kričečo pestro možko modo. V Ameriki ni nič posebnega, če vidiš mož- kega z rdečim klobukom na glavi, v ze- lenem suknjiču in žoltnih hlačah. Treba je pa takoj omeniti, da v stari Evropi ame- riška moda ni odločilna.

Beg iz ruskega ujetništva

(Po svojih doživljajih napisal: J. Petrč.)

Proti večeru zagledava v daljavi zidovje. Spremljevalec mi je vedel povedati, da je bilo to nekdo veliko mesto Balk.

Razjahlala sva konja ter stopila v neko dvorišče, ki mu je bil zid napol porušen. Spremljevalec je privezal konja; nato mi je pokazal temno klet, češ, tukaj bova stanovala. Odšel je na trg, jaz pa sem v bližini za poslednji denar kupil kruha. Mož se je kmalu vrnil s kokošjo, ki jo je ročno zaklal. Naredil je ogenj in prijavil lonec s kokošjo. Upal sem na dobro večerjo, toda prav lepo sem se ukani. Kdor koli je prišel od kod, je bil prijatelj mojemu spremljevalcu. Naposled je še vsakega povabil na večerjo. Medtem se je storila noč in začeli so večerjati. Naš možakar je nadrobil v veliko skledo kruha in nanj nalil juhe. Za mene se še zmenili niso, ampak so se med seboj prav živahno razgovarjali v meni nerazumljivem jeziku.

— Aha! Torej si pozabil na prejšnji večer!

Kuhar sem jezo in tuhtal, kakšno bi mi zagodel. Tiho sem se splazil h kotlu ter pospravil pol kokoši, ne da bi me bil kateri pri tem opazil. Ko so oni z juho končali, je šel gostitelj po kokoš. Takoj je opazil, da je polovica manjka. Ozrl se je name in videl, da se še obližujem, a na čudo ni rekel ničesar. Ostalo polovico so si bratovski razdelili.

Zopet sva bila na cesti. Kraji so postajali rodovitnejši. Daleč spredaj se je zabliščal visok stolp. Spremljevalec mi je pojasnil, da je to minaret, stolp turške cerkve v mestu, kamor sva namenjena.

V zgodnje popoldne sva prispela tja. Mesto ni bilo obzidano. Ulice ozke in nesnažne. Ko tako jahava po ulici, se oglasi nekdo za mano v nemškem jeziku:

— Hej! Si ti tudi Avstrijec? Kam pa jo mahaš? Počakaj no malo!

Nasproti mi je hitel velik, po turško oblečen mož z zavihanimi brki. Bil je vojak, doma z Morave, avstrijski ujetnik. Brž me je vlekel v najboljšo čajarno, kjer me je pogostil, da sem si za silo privezal dušo. Nato je hotel naj grem z njim v kasarno, kjer so bili nastanjeni naši ujetniki. A spremljevalec ni dovolil, ker je imel pismo za gospoda, h kateremu me je moral privedi. Novi znanec mi je za vsak primer pokazal vrata, kamor se naj obrnem, če bi ga iskal.

Čez pol ure sva bila na mestu. Tukaj se niso dosti menili zame. Pri večerji so, kakor oni pri starčku, zajemali z rokami juho s kruhom. Proti koncu so porinili skledo še predme. Z gnušom sem jo odrinil. Ležal sem na eni sami vreči na tleh v kleti, pokrit s plaščem, ki mi ga je posodil spremljevalec.

Nekega dne pa sem sprehod odklonil. Toda mož je zaklenil vrata, preden je odšel. To me je močno užalilo. Legel sem nazaj in premišljeval, kaj bi. Na misel mi je prišlo, kar mi je pripovedoval oni Moravec: Kako dobro živijo, kako so lepo oblečeni itd. Jeza je vstajala v meni in ko je priklopila do vrhu, sem skočil pokonci ter se z vso močjo zaletel v vrata. Ta so se za čudo hitro vdala. Ne da bi se obotavljal, sem jo ubral po cesti proti onim vratom, ki mi jih je bil pokazal Moravec. Tu so se pravkar pripravljali na sprejem dveh avstrijskih podčastnikov. Počutil sem v kot in čakal. Kmalu sta se prikazala dva lepo oblečena vojaka, oborožena s sabljami in samokresi.

Po kratkem sprejemu sta se začela zanimati za posamezne ujetnike. Ko me eden izmed njih zagledal v kotu čepečega, povpraša, kdo sem. Silno se začudi, da sem že deset dni v mestu in da še nikomur ni prišlo na um, da bi mi zamenjal te cunje za dostojno obleko. Ponudil mi je cigareto. Ali kmalu se mi je stemnilo pred očmi. Omotičen sem se sesedel v kot in le počasi prišel zopet k sebi. Bilo je posledica nezadostne in slabe prehrane.

Po izvrstnem obedu sta se gosta poslovila. Tudi pome je prišel moj spremljevalec, naj se takoj vrnem na svoje mesto. Toda slabo je naletel. Ujetniki bi ga bili grdo pretepli, če se ne bi zavzel zanj. Jokaje me je sedaj prosil, naj se za božjo voljo vrnem, sicer bo bičan do smrti. Odločil sem se, da grem. Če pa mi ne bo

200 milijonov dolarjev za kozmetiko

Kirurgov nož preoblikuje naravo

Tudi moški hočejo biti mladi in prikupni — Kako spraviti v sklad mlado srce in star obraz — Pri „šestih križih“ pomlajen tako, da je za žentev premlad

Kozmetika gre svojo nevzdržno pot in je zlasti v zadnjih letih prešla celo na polje kirurgije. Kirurgov operacijski nož popravi n. pr. danes vse ono, kar ni v skladu z onimi oblikami, ki nam jih je začrtala narava. Umetni zobje, umetne oči ter umetne kosti, prenos kože iz dela telesa na drugega, vse to je danes vsakdanji pojav. Zdravniška praksa je dosegla naravnost čudotvorne uspehe in uvrstila številne pohabljenice v vrsto ljudi s sprejemljivo ter zadovoljivo zunanostjo.

Je sicer res, da bi zunanosti ne smeli posvečati prevelike pozornosti, toda izkustva nam kažejo, da je mnogo slučajev v življenju, ko igra zunanost prvo in odločilno vlogo. Kakor si ne želi nikdo starinskega in morda celo napol podretega stanovanja, tako je tudi res, da hrepenijo vsi, pa naj si bodo to moški ali ženske, po lepi zunanosti. Večina ljudi posveča danes veliko večjo pažnjo negi telesa, da jih ohrani čim bolj zdrave. — Menda ga ni med nami, ki bi si ne želel, da ohrani svojo zunanost tudi v zrelejših letih nekdanji ali pa vsaj nekdanjosti slični mladeniški izraz.

Posebna postavka tega pomlajevanja so stalno naraščajoči izdatki, ki jih ljudje porabijo za raznovrstna kozmetična sredstva. Znano je na primer, da porabijo ameriške dame, to je žene in dekleta okrog 200 milijonov dolarjev vsako leto za razna sredstva, ki služijo lepoticenju in lišpanju. Manj znano pa je to, da obstoja v Ameriki že nad 6.000 relik bi pomlajevalnicam sličnih ustanov, takozvanih kozmetičnih zavodov, ki se jih poslužujejo izključno moški. Dandanes ne kupujejo v Ameriki pudra in drugih predmetov za lepoticenje samo ženske, temveč v veliki meri tudi moški.

Vprašamo se, kje je vzrok temu nenadnemu preobratu? Odgovor prepuščamo svojim čitateljem. Ugotavljamo pa lahko iz dneva v dan, da se v sodobnosti zrelejši moški zanimajo za mlade lepoticice. Svet se modernizira in ni tudi v tem pogledu več tako, kakor je bilo v nekdanjih starih in »solidnih« časih. — Mlado srce in star obraz, to sta dva nasprotujoča si činitelja, ki jih je treba tako ali tako spraviti v sklad.

Pred nedavnim se je pripetil v Ameriki zanimiv dogodek, ki z žarko lučjo osvetljuje današnjo dobo, gledano iz kozmetičnega vidika, ki je trenutno v ospredju vsega ameriškega zanimanja. Zgodba se suče okrog nekega ameriškega tovarnarja in milijonarja Habina. Ta tovarnar se je v svojem 60. letu obrnil na neki institut ter obljubil lastniku, da mu plača za njegovo »pomlajenje« nič manj kakor 300.000 dolarjev, če bo predpisani pomlajevalni kuri dosegel to, kar si želi. Zaupal mu je, da bi se rad ženil, da si je že izbral nevesto, ki ga je pa že enkrat radi starostne zunanosti odbila. Habin je obljubil plačati dogovorjeno vsoto samo v tem primeru, če bo takrat, ko bo »pomlajen« stopil ponovno pred svojo izvoljenko, imel popoln uspeh. Za primer pa, da bi ostal tudi ta njegov poizkus brezuspešen, mu mora imenovani kozmetični institut plačati 10 ti soč dolarjev odškodnine. Po dvemesečni kuri je stopil »pomlajeni« tovarnar res ponovno pred svojo izvoljenko, ki ga je pa v njegovo veliko začudenje tudi to-

dobro, se pri priči vrnem.

Na stanovanju sem hotel poiskati gospodarja, da bi se z njim pomenil. Toda sluga me ni pustil notri. Zato sem ga sunil od vrat in že sem stopal naravnost proti gospodu. Sedel je na blazinah in ves preplašen gledal, ko sem se mu hitrih korakov bližal. Pozdravil sem ga in takrat se je umiril. Dejal sem: Slabo se mi godi pri njem; če me ne bo sam odpustil, mi pobegnem; premalo ljudi ima, da bi me mogli zadržati.

— Jutri, jutri!

Neprestano mi je vpadal v besedo. Ko sem naposled nehal, je dejal, da mi bo jutri kupil novo srajco in hlače ter predstavljal najbelukmanu (guvernerju).

(Dalje prih. sredo.)

pot zavrnila z izgovorom, češ da je zanj sedaj premlad, ker izgleda tako, ko da bi mu bilo komaj 30 let, dočim je ona že nekaj let starejša. Tovarnar je radi zopetnega fiaska spustil vso svojo jezo na lastnika kozmetičnega zavoda, ki mu je moral brez ugovora odšteti dogovorjeno svoto. Prestar ali premlad si je mislil, tega vendarle nisem dosegel, kar sem nameraval. Prvokrat sem bil res nekoliko prestar in sem za ta svoj prvi polom odgovoren sam, sedaj pa leži vzrok mojega neuspeha na lastniku mojega kozmetičnega zavoda, ki je v svojem pomlajevanju šel nekoliko predaleč. Ameriško časopisje je to zanimivo dogodovščino obdelalo na dolgo in široko.

Zvezdoslovci pravijo: Konec sveta bi bil lahko...

Cepprav se gibljejo zemlja in mnoge zvezde po urejenih poteh, vendar se dogajajo v vesoljstvu mnoge nesreče. Neki angleški profesor je izračunal, da švigne kakšen dan tudi do 800 milijonov meteorjev skozi zemsko ozračje, kjer se nekateri zaradi trenja z zemskim ozračjem razpršijo, ako pa so večji, švignejo skozi ozračje iz območja naše zemlje. Mnogi seveda tudi padejo na zemljo nedrobljeni.

Meteorji prihajajo iz prostora med Marsom in Jupitrom ali pa iz območja kakšnega drugega solnca. Gotovo pa je, da je med območjem našega solnca in območjem nam najbližjega drugega solnca nekaka praznosta, kar se tiče privlačevanja. V tej praznoti kroži mnogo zvezd, ki se ustavijo zdaj v našem območju, zdaj v območju onega drugega solnca. Pri nas se pojavijo kot repatice, prelete naše solnčno območje in napravijo s svojim repom mnogo strahu. Toda te repatice so vse preproste kakor nevarne. Čeprav bi lahko ovile svoje repe nekoliko tisočkrat okrog ravnika naše zemlje, ne bi mogle uničiti naše zemlje, ker sestoji iz silno redkega prahu.

Zvezdoslovci pravijo, da bi bil lahko konec sveta na tale način: Naše solnce in vse njegovo območje potujeta po vesoljstvu in lahko se zgodi, da bi solnce nekega dne zadelo v zvezdo, ki se ne sveti in ki je zaradi tega ne vidimo. V takem primeru bi lahko prišli mi v ne-ljubo bližino solnca, ki bi se sprostito vseh notranjih napetosti in se na mah razširilo. Ognjeno morje bi preplavilo vso zemsko oblo in uničilo vsa živa bitja na zemlji. Nekateri pravijo, da bi na-

šestdesetletnik se je tako pomladil, da je za žentev premlad, so pisali časopisi in delali s tem veliko reklamo temu kozmetičnemu zavodu.

In kaj sedaj? Da zadostimo morebitnemu vprašanju, kako se je zadeva med »pomlajenim« tovarnarjem in »prestaro« mladenko v nadalje razvijala, vam povemo, da je tovarnar še tretjkrat zaprosil izvoljenko za roko in je slednjič tudi zmagal. Kako je zmagal, o tem zgodovina molči. Morda se je tovarnar medtem res zopet tako postaral, da odgovarja nje gova starost starosti njegove izvoljenke ali pa se je mladenka končno vendar le uklonila, ker ji je tovarnar daroval krasko vilo ob Atlantskem oceanu...

stale pri takem srečanju nove zvezde z novimi zakoni in hodile svoja pota.

Da pride v naše območje lahko tudi drugo nebesno telo, nam priča neka zvezda, ki zbujajo med strokovnjaki mnogo pozornosti in ki se bliža našemu solncu z veliko hitrostjo 110 km na sekundo. Ta velikanska zvezda pa je oddaljena od naše zemlje še celih šest svetlobnih let, kar pomeni, da potrebuje svetloba od te zvezde do nas skoro šest let, čeprav premeri svetlobni žarek na sekundo 300.000 km. Skrivnostna zvezda, ki se nam približuje, je torej od nas oddaljena še 56 milijonov kilometrov. Da prihaja iz drugega svetovja, nam priča njena velika hitrost. Čeprav je preletela v zadnjih šestih letih 21 milijard kilometrov, se je vendar komaj vidno približala solncu. Preteklo bo še celih 16 tisoč let, preden nam postane nevarna.

Skrivnostna zvezda pa lahko zaide tudi v kakšno drugo privlačnostno območje in izpremeni zaradi privlačnosti drugih nebesnih teles zdajšnjo svojo smer. Šele tedaj, če bi se nam približala do 15 milijard kilometrov, bi zaradi svoje velikosti, hitrosti in temu primerni privlačni sili začela motiti naše zemsko ravnovesje, ki bi vplivalo na vsa bitja na naši zemlji. Ker bi se spremenila naša lega in bi se približali ali oddaljili od solnca, bi se izpremenila tudi dolžina dneva. Prav tako bi bila izpremenjena seveda tudi toplota zemlje. Posledice tega nereda v vesoljstvu bi čutili najmanj pet let pred nesrečo samo. Morebiti pa tudi ne bo tako hudo in bo ta strašna zvezda samo švignila mimo nas in kmalu zapustila območje našega solnca.

Gospodinja

Cvrtje. Iz 28 dek moke in 21 dek sirovega masla umesi v testo. Testo dobro pretlači in dodaj dva rumenjaka malo soli, žlico vina, jesiha ali pa limonovega soka ter malo kisle smetane. To vse gneti in testo tenko razvaljaj, nato ga spet zloži skupaj, spet ugni in spet razvaljaj. Tako napravi trikrat, potem pa pusti ugneto testo počivati pol ure. Nato testo spet tenko razvaljaj kakor za rezance in ga s koleščkom razreži za prst široke in 15 cm dolge rezine. Te rezine navij vsako posebej na držaj kuhanice in jih tako ocvri na vroči masti. Ko je vsak kos ocvrt, ga previdno snemi s kuhalnice in pokladaj v skledo, ki jo imej na tplem. Ko si vse rezine ocvrta jih posuj s sladkorjem in daj tople na mizo.

Okvirje slik in ogledal najlepše očisti, ako damo v mlačno vodo malo amoniakove esence in potem s krpo, ki pa ne sme biti kosmata, odrgnemo umazan okvir. Na koncu pa še z mehko cunjjo odrgnemo okvir, da se nam spet lepo sveti.

Kako odstraniš dlako iz volnene obleke. Dlako, mačjo ali pasjo, odpraviš z lahko to iz volnene obleke, če ovlažiš ščetko z vinskim cvetom (špiritom) ali z žganjem in narahlo drgneš mesto, kjer se nahaja dlaka.

Mačaroni z gnatjo in sirom. Skuhaj pol kile makaronov v slani vodi. Ko so ku-

hani, jih odcedi na cedilu in polij z mrzlo vodo, ki jo tudi odcedi. Med tem pa drobno sesekljaj četrtil kile kuhane gnjati, zraven naribaj še osminko bohinskega sira. Namaži kozo dobro z mastjo, nato deni v kozo plast makaronov, nanjo potresi malo gnjati in sira, pa spet naloži makaronov in gnjati in sira, tako da bodo vrhnja plast makaroni. Na vrh deni nekaj koščkov sirovega masla, posuj eno pest drobtin in še malo naribanega sira, pa peci tri četrt ure v pečici. Pečeno zvrni na topel krožnik in daj s solato na mizo.

Mokrega dežnika ne odpiraj popolnoma, tudi zaprtega ne smeš pustiti, temveč ga povezni na pol zaprtega na tla, da se tako posuši. Če dežnik suši popolnoma razpet, se blago, ko se posuši, raztegne, sčasoma postane blago ohlapno in propušča dež. Ko shraniš dežnik, ga ne zvij, zlasti če je svilen, ker se tedaj po robovih kaj hitro strga.

Baržunaste ovratnike na suknjah očistiš s prerezano čebulo in sicer tako, da s čebulo drgneš proti dlačicam, potem zbriseš s suho krpo in ko se je ovratnik posušil, ga zlikaš s paro. To narediš tako, da deneš likalnik narobe v kak lonec (likalnik na oglje ni pripravljen za tako likanje), na likalnik daš dvakrat ali trikrat zloženo krpo, na krpo pa položiš baržun in ga premikaš sem in tja, kakor če bi likala z likalom. Ko je ovratnik tako zlikan, ga skrtaj še s suho krtačo in to proti dlačicam.

Dželal Bajar odlikovan z redom Belega orla I. st.

Čvrsto prijateljstvo držav Balkanske zveze

BEograd, 11. maja. Turška državni-ka Dželal Bajar in Ruždi Aras sta bila včeraj gosta v Belem dvoru, kjer jima je knez namestnik Pavle priredil obed ki se ga je med drugim udeležila tudi Nj. Vel. kraljica Marija. Sinoči pa je bil v Gardnem domu banket, na katerem je predsednik jugoslovanske vlade dr. Stojadinović povdarjal, da ima turško-jugoslovensko prijateljstvo v okviru Balkanske zveze že svojo tradicijo. Turški mi-

nistrski predsednik pa je naglašal, da vzdržujeta Jugoslavija in Turčija v sodelovanju z ostalima zaveznicama Balkanske zveze Romunijo in Grčijo ter drugimi sosedi razmerje, ki je v skladu s prijateljstvom, ki jili veže.

Ob priliki včerajšnje avdijske v Belem dvoru je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle odlikoval predsednika turške vlade Dželala Bajarja z redom Belega orla I. stopnje.

„En Habsburžan manj, en srečen par več“

Grof Jožef Hunyadi, zastopnik Otona Habsburškega na Madžarskem, je včeraj dal uradno izjavo, da je nadvojvoda Albert Habsburški prenehal biti član habsburške rodbine, ker se je poročil z učiteljico Katarino Bocskajevo. Izključitev določa okrožnica, ki jo je pred nekaj leti izdal Oton Habsburški kot rodbinski poglavar, v kateri prepoveduje pod kaznijo izobčenja vsakemu Habsburžanu zakon z žensko, ki ni dovolj visokega rodu. S takim prestopkom se vsak Habsburžan sam izključuje iz rodbinskega občestva. Nadvojvoda Albreht, ki je star

40 let, se je sedaj poročil z drugo. Njegov zakon z Ireno Lebachovo sta država in cerkev razglasili za neveljaven, tako da se je lahko sedaj poročil z drugo. Včerajšnje poročne slovesnosti v Budimpešti se je udeležilo na stotine madžarskih plemičev, skoraj ves diplomatski zbor in nadvojvodovi bližnji sorodniki, ki so preprosto nevesto prijazno in dobrohotno sprejeli. Nekateri budimpeštanski listi prinašajo ob tej priliki članke z naslovom: »En Habsburžan manj — en srečen par več.«

Razne vesti

200 rudarjev zasutih

V rudniku Markem pri Derbyshireu na Angleškem se je pripetila katastrofalna nesreča, ki je nastala radi eksplozije premočnega prahu. Eksplozija se je pripetila 650 m globoko v rudniških rovih in sicer v trenutku, ko se je 200 rudarjev pripravljalo, da se z dvigalom odpelje z dela na prosto. Reševanje se je takoj pričelo in so izveli iz rova 12 težko ranjenih rudarjev. Ko pa so je reševalno moštvo pričelo drugič spuščati v globino, je nastala nova huda eksplozija, ki je bila še težja kakor prva. Grozi velika nevarnost, da je zapisanih strašni smrti vseh 200 rudarjev. K sreči še ni šlo na delo 200 drugih rudarjev, ki so bili pripravljeni, da se spustijo v rove. Iz rova so doslej izveli 8 mrtvih trupel ter 27 težko ranjenih in je malo upanja, da bodo mogli ostale rudarje rešiti.

Vpokožitev

Na lastno prošnjo je bil vpokojen geodetski general in znani geografski znanstvenik general Stevan Bošković.

Oton se ženi

»Lidove Noviny« poročajo iz Šumperka na Moravskem, da govorijo tamkaj zelo mnogo o skorajšnji poroki Otona Habsburškega z Marijo Terezijo Lichtenstein, ki stanuje v Velikih Lozinah na Moravskem.

Češko odlikovanje naših častnikov

Iz Prage poročajo, da je predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš odlikoval večje število jugoslovanskih častnikov, med drugim podadmirala Bulića, brigadnega generala Deva Rupnika ter letalskega polkovnika Dušana Rodića.

Pljujske novice

Iz zasede obstrljen. Na cesti pri Rogoznici je doslej še neznan storilec streljal iz zasede s flobertko na 15 letnega Ludvika Zlahtiča, ki ga je krogla zadela v levo roko. Zlahtič se zdravi v bolnišnici, za napadalca pa se vršijo poizvedbe.

Elektrifikacija okolice. Te dni je bil redni občni zbor Zadrugne elektrarne za Ptuj, Breg in okolico. Iz poročila načelnika je razvidno, da se je elektrifikacija Ptuja in okolice, posebno v zadnjem letu uspešno nadaljevala, saj je elektrificirano celo področje ptujskega mesta, dalje tudi Sv. Vid in Pobrežje, v zadnjih dnevih pa tudi Hajdina. S tem pa še program te zelo važne gospodarske zadrugne ni končan, saj ima v načrtu tudi elektrifikacijo ostalega Ptujkega polja, kakor Lancove vasi, Jurovc, Tržca, Podlehnik, Draženc na desnem bregu Drave, na levem bregu pa čaka realizacije načrt za

vasi Spuhlja, Zabovci, Markovci, Nova vas, Bukovci, Stojinci in Muretinci, dalje Pacinje, Dornava in Mezgovci. Pri tej akciji uspešno sodeluje elektrarna Fala, ki gradi na lastne stroške daljnovode in pa banska uprava z denarnimi podporami za izvedbo teh načrtov. Ravno tako se je pod okriljem te zadrugne izvolil pripravljalni odbor za elektrifikacijo Slov. goric, ki vodi pripravljalna dela. Zadruga šteje koncem leta 1937 — 919 članov, priključenih je imela ob istem času 13.000 žarnic, 132 motorjev in 1083 drugih električnih aparatov v povprečni kapaciteti 112.260 kW. Poraba električnega toka v letu 1937 je narasla proti letu 1936 za 62.164 Kwh tako, da je znašala 597.262 Kwh. Zadruga ima 18.000 m nadzemskega in 1.900 m podzemskega voda s 6 transformatorskimi postajami. Če se vpošteva, da je pričela zadruga poslovati pred 14 leti brez lastnih obratnih sredstev, toraj z izposojili, danes pa vrši vse te velike investicije brez kakih izposojil, je tehten dokaz, da je bilo njeno združeno delo na pravi poti. Želimo, da bi zadruga, ki jo vodi že od njene ustanovitve kot zaslužni načelnik g. dr. Fermeč Ivan, to svojo hvalevredno akcijo uspešno nadaljevala.

Sporna gibanja

Tekmovanje za pokal Nj. Vel. kraljice Marije, za katerega tekmujejo reprezentance dam Jugoslavije, ČSK, Italije, Madžarske in Poljske, se bo nadaljevalo v petek, soboto in nedeljo v Pragi. Srečali se boste reprezentanci Jugoslavije in Češkoslovaške. Našo državo bosta zastopali gđc. Hela Kovačeva in Alice Florijanová.

Rapid:Mura 3:2. Prijateljska nogometna tekma med mariborskim Rapidom in SK Muro, ki je bila preteklo nedeljo v Murski Soboti, se je končala z Rapidovo zmago v razmerju 3:2.

Liga. V nedeljo 15. maja bo predzadnje kolo in je spored naslednji: V Beogradu Jedinstvo : Concordia in BSK:Slavija, v Zagrebu Hašk:Jugoslavija in Gradjanski :Ljubljana, v Splitu Hajduk:Bask.

Nameščenjski kotiček

K vprašanju nameščenske bolnišnice v Mariboru. P. K., Maribor. Glede tega vprašanja vam pojasnujemo: Vprašanje nameščenske bolnišnice v Mariboru se je ponovno sprožilo, zlasti odkar se je pokazalo, da Šlajmerjev sanatorij v Ljubljani vse težje ustreza potrebam. Spričo tega uvidevajo ljubljanski činitelji, da je treba misliti na nameščensko bolnišnico v Mariboru. Sinoči sta se sestala k skupni seji mariborski in ruški odbor DŽAN-a, na kateri so se v polnem soglasju ter ob popolnoma harmoničnih pogledih na ta pereči problem storili sklepi, ki vam jih bomo še sporočili.

Mariborske in okoliške novice

Razočarani zadrugarji „Privredne zadrug« dajejo duška svojem ogorčenju

V aferi »Privredne zadrug« je nastal sedaj nov položaj. Policija je namreč prejela, kakor poroča današnje »Jutro«, od nekaterih zadrugarjev obvestilo, da razpošilja celjski zastopnik zadrugarjem »Privredne zadrug« pisma, v katerih jim sporoča, da se je »Privredna zadruga« fuzionirala z »Zagrebsko zadrugo«, ki ima svoj sedež v Zagrebu. V tem pismu vabi omenjeni zastopnik »Privredne zadrug«, da naj člani redno vplačujejo svoje prispevke, ker je Zagrebska zadruga prevzela vso aktivo in pasivo »Privredne zadrug«. Iz omenjene okrožnice je torej razvidno, da zadeve še ne bo tako kmalu konec in se bo težišče sedaj najbrže preneslo v Zagreb, kamor se je svoječasno preselila tudi zloglasna »Eksportna zadruga«.

Kakor je mariborska policija doslej ugotovila, je vsak zadrugar vplačal mesečno povprečno 150 dinarjev in so znašali mesečni dohodki »Privredne zadrug« pri stanju okoli 1850 članov okoli

275.000 dinarjev. Ker pa »Privredna zadruga« v zadnjih mesecih ni izplačala nobenih posmrtnin, je evidentno, da mora imeti »Privredna zadruga« najmanj 1 milijon in 500.000 dinarjev gotovine. Ker pa policijski organi ob priliki uradnega zapečatenja poslovnih prostorov v Tattenbachovi ulici niso našli nobenega denarja in le dve hranilni knjižici, glaseči se na tuja imena s skupno vlogo 1100 din ter izveček Poštne hranilnice z vlogo okoli 9000 dinarjev je jasno, da mora denar nekje biti. Policija skuša sedaj to zamotano zadevo razvozlati ter se vršijo tudi poizvedbe, kam so izginile nekatere glavne knjige zadrug, o katerih ni ne duha ne sluha.

Kako veliko ogorčenje vlada v vrstah »Privredne zadrug« proti »ravnatelju« Rožetu je razvidno iz dejstva, da prihaja jo še sedaj dnevno oškodovanci pred poslovne prostore zadrug v Tattenbachovi ulici, kjer dajajo duška svojem ogorčenju.

Nova vlomilska tolpa razbucja Maribor

Trije drzni vlomi na Kralja Petra trgu

Danes ponoči so bili na Kralja Petra trgu trije drzni vlomi, ki pričajo, da je na delu zopet vlomilska tolpa, ki vznemirja Mariborčane. Ko so namreč danes jutraj odpirali poslovne prostore Magdalenske lekarne, last mag. phar. Savosta, so opazili, da so zadnja vrata, ki vodijo iz dvoriščne strani v lekarno, odprta ter so se na njih opazili znaki nasilja. V samih lekarni je vladal precejšen nered. Registrirna blagajna, ki navadno stoji na prodajnem pultu, je bila v laboratoriju ter vsa razbita. Vsem je bilo takoj jasno, da je bil izvršen vlom ter so o zadevi takoj obvestili policijo. Nekaj časa zatem so odprli tudi trgovino J. Mavriča, ki ima svoje lokale v sosednji hiši. Tudi tam so pri odpiranju trgovine bila zadnja vrata odprta, v trgovini sami pa je bilo vse razmetano. Komaj se je poglelo razburjenje, že so policiji sporočili, da je bil tudi v prostore trdnice Tekstil Slavije na Kralja Petra trgu izvršen vlom in sicer prav na isti način kakor pri Magdalenski lekarni in pri trgovcu Mavriču. Tudi v prostorih trdnice Tekstil Slavije je bilo vse v neredu.

V vse lokale so storilci vlomili iz dvoriščne strani ter je morala biti na delu večja vlomilska tolpa, ki je prišla na dvorišče omenjenih hiš preko plota. Na me-

sto vlovov se je takoj podala policijska komisija, ki je ugotovila dejanski stan. Prišel je tudi policijski daktiloskop gosp. Grobin, da izvrši morebitne prstne odtiske, kar se pa ni posrečilo, ker so vlomilci »delali« z rokavicami.

Škodo, ki jo trpijo prizadeti, je precejšnja, ni pa še točno ugotovljeno, koliko znaša. Pri lekarnarju Savostu so vlomilci odnesli predvsem milo, razne kozmetične predmete, očala itd. v skupni vrednosti okoli 700 dinarjev. Razen tega trpi lekarnar Savost precejšnjo škodo radi razbitih registrirne blagajne, v kateri pa ni bilo k sreči nobenega denarja.

Pri trgovcu Mavriču so vlomilci odnesli več kovov manufakturnega blaga, perila in druge predmete, razen tega pa okoli 600 dinarjev gotovine, ki je bila v registrirni blagajni. Tudi pri trdnici Tekstil Slavije so storilci odnesli večjo mmo žino manufakturnega blaga. Škoda na blagu menda ne bo prav velika, vendar pa vsi trpijo občutno škodo radi razbitih blagajin in vrat. Očividno so storilci iskali samo gotovino. Ko pa te niso v pričakovani meri našli, so pač odnesli vse, kar se jim je za nje zdelo vredno.

Policija vrši sedaj intenzivne poizvedbe, da bi čim preje izsledila vlomilsko tolpo.

Otrok umrl na posledicah zanemarjenosti

Mati obsojena na štiri mesece zapora

Pred okrožnim sodiščem se je danes dopoldne obravnaval skoro neverjeten slučaj zanemarjenja otroka. Pred sodnikom poedincem s. o. s. dr. Turatom se je namreč morala danes dopoldne zagovarjati 36 letna viničarka Ana Cvetkova iz Krčevine pri Vurbergu, ki jo je državni tožilec obtožil, da je zakrivila smrt svojega 4 mesece starega sinčka. Obtožnica navaja, da je obtožena Cvetkova rodila dne 20. septembra 1937 svojega petega otroka, od katerih so štirje nezakonjski. Tudi za petega otroka je mož Ane Cvetkove odklonil očetovstvo in tako se je pač zgodilo, da se za ubogega otročička ni nihče prav brigal. Otrok je 14. jan. 1937 nenadoma umrl ter so se v zvezi s smrtjo razširile razne govorice, ki so prišle do ušes tudi orožnikom. Zdravniška preiskava je dognala, da je otrok ves nečist in da je zadobil radi tega eksmatične spremembe na koži, v območju obeh dimelj in na modniku. Tudi je dobil otrok nezadostno hrano, tako da je do kosti slujšal in radi splošne atrofije umrl.

Pri današnji razpravi je Cvetkova odločno zanikala vsako krivdo. Izpovedala je, da mora mnogo delati, da preiskrbi otrokom hrane, prav tako njen mož, in da radi tega morda ni imela toliko časa, da bi se brigala za otroka. Obsojena je bila v smislu obtožbe po § 294 na 4 mesece zapora. Cvetkova je hotela kazni

kar nastopiti, vendar so jo odslovili s pripombo, da bo kazni lahko nastopila, ko bo dobila poziv sodišča.

Gasilsko odlikovanje. Gasilska zveza je odlikovala garnizonarja podpolkovnika Vojislava Maslača, ki je zastopnik vojske v upravi gasilske župe Maribor I. breg, za njegove zasluge na gasilskem področju z križcem III. stopnje. Gasilska zajednica v Ljubljani pa je odlikovala zasluznega starejšino gasilske župe Maribor levi breg g. Srečka Kranjca s srebrnim križcem. Čestitamo!

Odlični znanstvenik v Mariboru. Včeraj je prispel v Maribor znameniti angleški publicist, pisatelj ter prof. oksfordske univerze Covett Filding Eduardis, ki slovi kot balkanolog. Odlični gost je znan po svojem pomembnem delu o Jugoslaviji pod naslovom »Profane Pilgrimage«, sedaj pa pripravlja drugi del o Hrvatski in Sloveniji. Govori srbohrvatsko in se uči tudi slovenščine. V spremstvu načelnika mestnega turističnega oddelka g. L. Zoržuta in prof. Fr. Baša si je ogledal Maribor, katerega simbolike in karakteristike zbira.

Smrtna kosa. V starosti 34 let je umrl v splošni bolnišnici mizarški pomočnik F. Suša. Žalujočim preostalim naše toplo sočutje.

Gledališče

Gostovanje Oljekopove in Kogejve

Mariborska gledališka uprava je povabila za sinoči odlični ljubljanski operni pevki go. Kogejvo in go. Oljekopovo h gostovanju v »Trubadurju«, ki ga pravkar uprizarja tudi ljubljanska opera. Gledališče ob snočnjem gostovanju sicer ni bilo popolnoma zasedeno, pač pa je bil odziv kulturnega Maribora precej lep, če pomislimo, da je bila to že 10. predstava »Trubadurja« in da smo imeli v soboto premiero »Dalibora«. Odlični operni pevki sta mariborsko občinstvo s svojo globoko pevsko kulturo, razživljeno igro in s svojima podobama Leonore, oziroma stare ciganke Azucene prijetno presenetili. Živo in plastično sta predložili svoji kreaciji, ki spada v področje doznane umetnosti. Oljekopova je igraje obvladovala svoj glasovni material, ki ga je oblikovala do viška ob znanem samospetu v 7. sliki. Kogejva je s svojim mezzosopransko altovskim glasom ter prodorno, jasno izgovorjavo segala v nižine in višine ter je sloviti cigankin samospjev v 3. sliki »Plamen že šviga« odpela z močnim dramatičnim poudarkom. Odlični pevki sta bili deležni toplega in navdušenega priznanja hvaležnih gledalcev, ki si takšnih gostovanj zelo želijo.

V. —

REPERTOAR.

Sreda, 11. maja, ob 20. uri: »Slavna akademija«. Prireditel Trgovske akademije.

Četrtek, 12. maja, ob 20. uri: »Dalibor«. Red A.

Petek, 13. maja: Zaprto.

Sobota, 14. maja ob 20. uri: »Dva ducata rdečih rož«. Znižane cene. Zadnjič.

Prva ponovitev »Dalibora«, ki je ob premieri tako odlično uspela, bo v četrtek 12. t. m. za vrstni red A.

Pevce svetovnega formata Marion-Vlahovič, ki je stalen gost v Rimu, Milanu, Dunaju, Berlinu, Parizu itd., bo v kratkem gostoval tudi v Mariboru v nepreklicno zadnji predstavi »Trubadurja«.

Dunajska vremenska napoved predvideva za jutri v četrtek 12. maja sledeče vreme: Pretežno jasno, topleje, v višjih legah ponekod nevarnost slane.

Današnji živilski trg je bil radi slabega vremena izredno slabo založen. Kmetje so pripeljali le 12 vreč krompirja, ki so ga prodajali po 9 do 10 din za merico, ali din 1.50 do 2 za kg. Tudi perutninski trg je bil slabo založen. Prodali so 30 kokoši po 20—25 din, 92 parov piščancev po 20 do 60 din za par, 8 domačih zajcev po 8 do 20, 4 kozlički po 50 do 55. Na senenem trgu ni bilo nobenega blaga.

Sresko učiteljsko društvo Maribor levi breg sporoča svojim članom, da k zborovanju 15. t. m. v Mursko Soboto radi premalega števila interesentov ne bo vozil avtobus. V zadnjem hipu apelira društveno predsedništvo, naj se člani (-ce) vendar tega zborovanja udeleže v čim večjem številu in sicer z vlakom ob 5.32.

Prodajalnice mesa bodo v nedeljo 15. tm. zopet odprte in se bo tudi prodajalo meso na stojnicah na trgu, ker preneha zimski nedeljski počitek. Opozorjamo na to cenjeno občinstvo, ki bo to z veseljem pozdravilo.

Kino

Kino Union, Maribor. Velik pevski film ljubezni in romantike »Metropolitan«. — Lawrence Tibbett v nemškem jeziku.

K 60 letnici J. K. Strakatyja. V članek ob 60 letnici rojstva odličnega praškega novinarja ter publicista J. K. Strakatyja se je vrnila pomota. Zadevni pasus se mora namreč glasiti takole: »Ded našega jubilarja Karel Strakatý, je bil prvi, ki je v igri »Fidlovačka« zopet »Kde domov můj.« — V.

Javna zahvala. Protituberkulozna liga v Mariboru se najlepše zahvaljuje vrtnarjem gg. Jemcu in Požarju za zelenje, ki sta ga dala brezplačno na razpolago za otvoritveno akademijo Protituberkuloznega tedna.

Lep dar. Namesto venca na grob pok. ministra v p. prof. Vesenjaka je darovala družba »Kanada« (M. Palouc) 200 dinarjev za azijski sklad Protituberkulozne lige v Mariboru. Prisrčna hvala!

Samo še par dni imate časa, da okrasite svojo hišo ozir. svoja okna z zastavicami z dvojnimi rdečimi križem, simbolom mednarodne borbe proti tuberkulozi. Ob koncu letošnjega Protituberkuloznega tedna (14. t. m.) naj ne bo hiše v našem mestu, ki ne bi bila okrašena z zastavicami, ki so še na razpolago v prostorih OUZD, Marijini ulici 13, soba 54, ali pri vratarju (tel. 2165).

Zbirke za Protituberkulozni teden so v polnem teku. Tovarnarji, trgovci, obrtniki itd. se vladno naprošajo, da organizirajo zbirke čim podrobnejše, da bo tudi gmojni uspeh letošnjega Protituberkuloznega tedna za naše mesto čim častnejši. Nekateri gospodarstveniki so že doprinesli lepe dokaze svojega razumevanja za vzvišene cilje, ki jih zasledujejo naše protituberkulozne lige. Tudi lastnika obeh mariborskih kinematografov sta se radevolje postavila v službo Protituberkuloznega tedna s tem, da zbirata pri svojih blagajnah prispevke v ta namen. Naj ne bo obiskovalca kinematografa, ki bi odklonil majhen dar za svoje trpeče brate in sestre.

Gasilska četa Sv. Marjeta ob Pesnici priredi v nedeljo 15. maja ob 15. uri veliko javno tombolo, s krasnimi dobitki. Cena tablici Din 2.50. V slučaju slabega vremena pa prihodnjo nedeljo 22. maja. Po tomboli prosta zabava.

Putnikovi izleti: Ponovno opozarjamo, da vozi Putnikov avtokar v nedeljo, 15. maja v Celovec, četrtek 19. maja pa v Graz. Prijavite se čim prej!

Borza dela išče čevlarskega učenca in prodajalko za buffet.

Redni letni sestanek članstva Društva banovinskih uslužbencev in upokojencev bo dne 15. maja ob pol 10. uri v Gambrovinovi dvorani.

Novi telefonski imeniki so dospeli in se dobijo na glavni pošti.

Avtomobilska nesreča pri Slovenji vasi, ki se je pripetila dne 9. maja 1937, ko je bil mariborski trgovec Smeh težko poškodovan, je bila danes dopolne predmet kazenske razprave pred mariborskim okrožnim sodiščem. Obtožen je bil 29 letni šofer Alojz Kancler, ki ga je državni tožilec obtožil, da je zakrivil nesrečo. — Razprava pa se je v svrhu zaslišanja novih prič preložila.

Klaus št. 2 aretiran. Mariborska policija je danes ponoči v nekem prenočišču

v Vetrinjski ulici aretirala 21 letnega Henrika Klause iz Srmea, ki ga zasleduje okrožno sodišče v Sremski Mitrovici radi številnih tatvin. Ob aretaciji je imel Henrik Klaus pri sebi 800 dinarjev ter je pri zaslišanju izpovedal, da je prišel v Maribor, da bi tukaj poiskal svojega strica, za katerega ime in stanovanje pa ne ve... Klause št. 2 bo policija odpremila v Sremsko Mitrovico.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dne 10. maja (II. razred) so bili izžrebani sledeči večji dobitki:

Din 100.000:	80151
Din 50.000:	42.484
Din 25.000:	84755
Din 10.000:	31763 76278
Din 6000:	19701 25228 37897 41496 62179 81136 90805 99335
Din 3000:	11027 43679 45403 49302 52263 57594 66677 67962 70579 73514 74903 76592 77411
Din 1000:	1129 5794 10374 11084 11571 15295 38211 42942 50245 51292 54794 56115 57724 61815 69896 71006 76946 96310 98714 99259.

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Gospodarske beležke

Mariborski živalski sejem. Na sejem dne 10. maja so pripeljali 14 konj, 12 bikov, 160 volov, 539 krav in 29 telet, skupaj 754 komadov, prodanih pa je bilo skupno 339 komadov živine. Povprečne cene so bile: debeli voli od 4.50—5.75, poldebili voli od 3.60 do 4.50, plemenski voli 4.75 do 6, biki za klanje 3.50 do 5, klavne krave, debele, 4 do 5.25, plemenske krave 3.50 do 4.50, krave za klobasarje 2.50 do 3.50, molzne krave 3.50 do 5, breje krave 3.50 do 4.25, mlada živina 4.50 do 5.75, teleta 5.50 do 7.50 din za kg žive teže.

Mesne cene na mariborskem trgu. Volovsko meso I. vrste 10 do 12 din, II. vrste 8 do 10, meso bikov, krav in telet 6 do 12, teleče meso I. vrste 10 do 14, II. vrste 8 do 10, svinjsko meso, sveže, 10 do 14 din za kg.

Bodočnost jugoslov. bombaža. Berlinška »Textil-Zeitung« piše, da bo letošnja proizvodnja bombaža v Jugoslaviji mnogo večja, a da se bo tudi kvaliteta bombaža zelo izboljšala. To je zasluga prizadevanja kmetijskega ministrstva, da se uvede v Jugoslaviji kultura bombaža. Po vršini z bombažem zasejane ploskve se je v Južni Srbiji povečala od 1800 na 3100 ha. Povprečni donos od ha je 1000 kg. Od tega odpade na vlakna 27 do 32%, ostanek gre za seme. Kakovost lanske letine je bila izredna. V vsej Juž. Srbiji pa je 70.000 ha zemlje, ki je pripravna za gojitev bombaža. Ker pa bombaž zelo izčrpa zemljo, se more zasejati le vsako tretje leto in bi se mogel bombaž v Južni Srbiji pridobivati vsako leto na površini veliki 23 tisoč hektarov. Strokovnjaki v Skoplju so prepričani, da bi se mogla prihodnje leto vsa ta ploskev v ta namen tudi izkoristiti. Letos se bodo začeli poskusi z bombažem tudi v donavski banovini, zlasti v Bački. Preizkusna postaja v Skoplju je dobila nalog, da prouči predvsem one vrste semena, ki dajejo zgodnje zrno, ker bi bilo to za severne pokrajine najbolj prikladno.

Konec belge. Belgijska vlada je pristala na predlog gospodarskih krogov, da se belga odpravi. Belga je pet belgijskih frankov in je bila uvedena v času, ko je francoski frank stalno padal in doživljal

Zjutraj...

zlasti pa
v
zvečer

Sargov

KALODONT

proti zobnemu
kamnu

največja kolebanja. Da ne bi tuji svet mislil, da enako pada tudi belgijski frank, se je uvedla kot edinica belga. Toda v Belgiji sami je vse še nadalje računalo samo v frankih in belga se je uveljavila le v mednarodnem prometu. Doma so računali torej v frankih, v tujini v belgah in posledica je bila, da je tujina dobila vtis, da mora biti Belgija silno draga država, ker je pač v frankih navedene cene računala po tečaju belga. Zato so gospodarski krogi predlagali, da se belga odpravi in zopet uvede belgijski frank. Vlada je sedaj na ta predlog pristala.

Uredba o emisiji 6% štirimilijardnega posojila za izvajanje javnih del in za državno obrambo je objavljena v »Službenih novinah« ter dobila obvezno moč.

10 milij. din za modernizacijo Rogaške Slatine. Banska uprava v Ljubljani je pri Državni hipotekarni banki najela posojilo 10 milijonov din, ki jih bodo uporabili za modernizacijo in razširjenje banovinskega zdravilišča v Rogaški Slatini.

Jugoslovensko-italijanski odbor se bo meseca junija sestal na Bledu, kjer bodo razpravljali o nastalem položaju po 12. januarju 1938.

Cena pšenici in moki se še dviga. Zadnje dni se je cena pšenici in moki na novosadski borzi nadalje dvignila in se zdi, da je žitna trgovina zašla v nevarno spekulacijo. Samo v ponedeljek in torek je cena pšenici narasla za 15 din pri 100 kg, od začetka aprila pa za 55 din pri 100 kg. Potiska pšenica je včeraj dosegla ceno 234 do 238 din za 100 kg, moka »0« pa 330 do 340 din za 100 kg.

Pretlačen fižol. Skuhaj pol litra belega fižola (fižolice). Ko je kuhan ga ocedi in še vročega pretlači skozi sito. V kozi raztopi eno dobro žlico sirovega masla ali masti in na vročo mast deni pretlačeni fižol. Dobro zmešaj, dodaj še dve žlici toplega mleka, po okusu še malo osoli in popoprjaj, pa je jed gotova. Tako pripravljene fižol daš s kislim zeljem na mizo.

Še več prič.

Sodnik: »Trmasto vztrajate, da ste nedolžni, četudi vas je videlo šest prič, da ste ukradli kokoš.«

Obtoženec: »Gospod sodnik, jaz vam pa lahko privedem sto prič, ki me niso videle.«

Lenka

»Imam tudi dela.«

Odšel je za Zelenko, si je poiskal željeno knjigo in spet hitel od doma, da mlademu poverjencu spravi v glavo šolsko nalogo.

Fribort je sedel za mizo, kjer so ležali vse vprek v velikem neredu zvezki in knjige, namočil pero in jel pisati na čisto polo.

»Tovariši!« je začrnelo na papirju z velikimi črkami.

V sobah je zavladala tišina.

Gospodična Elis je dvignila povešeno glavo in jela spet plesti, toda senca zamisljenosti ji ni izginila s čela in z lica.

Takrat je zaropotal poreden paglavac na boben starega Kmonička, ki je, iztrgan iz dremanja, vstal in z opletajočimi se koraki, povešajoč zaspano glavo,

korakal s svoje ekspedicije na rotovž.

Medtem je Vavrena hitel k instrukciji.

Prekorakal je lope in Židovski vrh, pustil za sabo gradič, gimnazijo in piaritovski kolegij, nazadnje pa stopil v tem no hišo v poznem rokokojem slogu. Nad vrati te gosposke hiše so se vzpenjali jelenji rogovi, pod njimi pa je bilo naslikano »Božje oko« z dolgimi, žoltimi žarki.

Po temnih stopnicah je prišel v prvo nadstropje, kjer se je pri enih vratih ustavil in potrkal.

Notri je bilo tiho. Nihče ni odgovoril.

Vstopil je.

Njegov prihod je močno presenetil mlado devojko, ki je, kakor hitro je zaslišala odpirati vrata, vstala s stola, pa hitro nekaj skrila pod blago za obleko na mizi. Počela je nekaj drugega, na-

mesto da bi šivala. Sveže lice ji je zagorelo od žive rdečice. Ko je zaslišala Vavrenov glas, je šele obrnila povešene oči k vratom in rekla z nežnim, prijetnim glasom:

»A, vi ste, gospod Vavrena? Kako sem se prestrašila!« je odkrito dodala.

»Fricka ni doma, gospodična?«

»Ah, seveda, radi tega presenečenja sem čisto pozabila. Odšel je s teto in z Loti. Teta prosi, če trenutek počakate, pridejo kmalu.«

»Prav rad,« in poznalo se je na glasu in licu, da resnično rad počaka.

»Izvolite morda?« in je pokazala proti sobi, kjer je navadno poučeval Fricka.

»Ali bi vam ne bil v nadlego trenutek tukaj?«

Devojka je znova zardela in smehljalje pokazala stol, kamor jo je Vavrena posadil.

Lenka se je res prestrašila. Bila je ne-

kam v zadregi, ali ta ljubka zmedenost se ji je podala. Lotila se je urno dela, kakor da bi vse rada dohitela. Pri tem je — kdo ve, kako se je zgodilo, ali je iskala igle ali škorij — potisnila blago za obleko tako, da se ga je kos speljal z mize. Obenem se je začul udarec, ko da bi nekaj težkega padlo z mize.

Lenka se je naglo pripognila, toda predno je segla po oni stvari, je bil tu že Vavrena, ki se je urno sklonil, da izkaže Lenki uslugo.

Njuni roki sta se srečali in Vavrena je začutil na svojih sencih dotik kakor žamet gladkega, toplega lica.

Knjižica se je odprla. »Ali smem pogledati naslov?«

Lenka je upirala v filozofa svoje lepe, krasno jasne oči in molčala. On pa je iz ne predebele knjižice male osmerke v rokah na glas bral naslov:

(Dalje.)

Parce!

Parce!

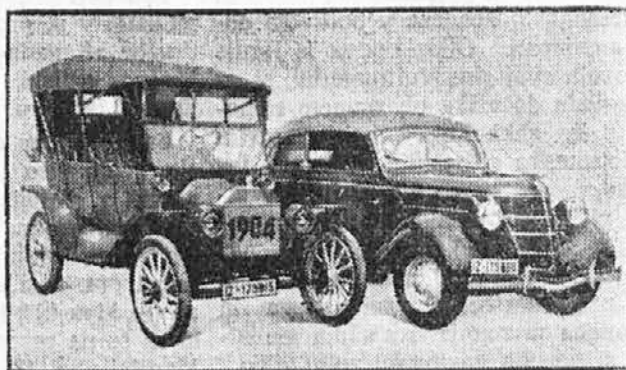
Senzacija sezone

Razstava Fordovih vozil

14. in 16. maja 1938
na Trgu Svobode

Vabi: FORD MOTOR Co.

American Import Co., Maribor, Aleksandrova cesta 6

Sportna gibanje

Kdo ugame?

Kakor smo že včeraj poročali, se nadaljuje v nedeljo 15. maja tekmovanje za prvenstvo LNP v devetem kolu. Torišča bojev za točke bodo Maribor, Kranj in Ljubljana. V Mariboru se bosta srečala ISSK Maribor in SK Hermes iz Ljubljane, v Celju Čakovački SK in SK Celje, v Kranju pa SK Železničar in SK Kranj.

Kdo bo v nedeljo zmagal in kakšni bodo rezultati? Izpolnite kupon št. 9 ter ga pošljite na naslov našega uredništva Grajski trg 7, ali pa vržite zalepljeno ku-

Kupon št. 9

V Mariboru: ISSK Maribor : SK Hermes

V Kranju: SK Železničar : SK Kranj

V Celju: Čakovački SK : SK Celje

Ime: _____

Poklic: _____

Stanovanje: _____

Tekma v slalomu na Zelenici je bila preteklo nedeljo. Prvo mesto je zasedel član jeseniške Skale Ciril Praček s časom 1:50,2.

Razpis propagandnega lahkoatlatskega meetinga, ki ga priredi SK Železničar v Mariboru dne 22. maja 1938 na svojem stadionu ob Tržaški cesti za začetkom ob 9. uri. Tekmovanje priredi klub po dolžnosti. Tekmovanje se vrši na tekaščišču, ki je dolgo 428 m, ima dva nedvigljena zavoja ter je pokrito z ugaski. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so včlanjeni v J. L. A. S-u. Pismene prijave je poslati na naslov: Jenko Jože, stadion SK Železničar, Maribor, Tržaška cesta, najpo-

verno s kuponi v nabiralnik našega lista v veži hiše Grajski trg 7 in sicer najpozneje do nedelje 15. maja do 12. ure. Kupon je treba natančno in čitljivo izpolniti! Kdor ugame najboljše rezultate, bo obdarovan in sicer bodo tokrat naslednja darila:

Prvo: Krasna bonboniera, darilo tvornice čokolade »Mirim«.

Drugo: Praktično darilo tvrdke J. Trpin, manufakturna in tekstilna trgovina, Maribor, Vetrinjska ulica.

Tretje: Garnitura fine kolonske vode, darilo lekarnarja C. Maverja, Maribor, Gosposka ulica.

Oskrbite si pravočasno kupon, ki ga objavljamo samo v današnji številki!

znejše do 20. maja 1938 do 12. ure. Po-
znejše prijave se sprejemajo proti dvojni
prijavnini za osebo. Tekmovanje se vrši
po pravilih in pravilnikih J. L. A. S-a.
Točke in vrstni red tekmovanja? 1. Tek 80 m juniorji B in C (predtekmovanja); 2. Tek 150 m senj. (predtekmovanja); 3. Met krogle senj. in juniorji; 4. Tek 1000 m juniorji B in C; 5. Skok v daljino senj. in juniorji; 6. Tek 600 m seniorji; 7. Met diska seniorji in juniorji; 8. Tek 80 m — finale; 9. tek 3000 m; 10. tek 150 m — finale; 11. Met kopja juniorji; 12. Skok v višino seniorji in juniorji; 13. Štafeta 4x100 m seniorji, štafeta 4x100 m juniorji.

Razno

MILOSTIVA!

Vaš krzneni plašč in ostalo kožuhovino Vam shranim čez poletje najskrbneje, ob enem Vam temeljito popravim po znanih ceni Peter Semko, krznar in izdelovatelj unif. čepic, Maribor, Gosposka ulica 37. 2633

HRANILNE KNJIŽICE

mariborskih denarnih zavodov vzamem v polni vrednosti za les in drva ali pa proti mesečnemu odplačevanju v dogovorjenih obrokih in zemljoknjižnemu zavarovanju. Ponudbe na upravo lista pod »Les«. 2706

Mal' položi dar domu na oltar!

SADIKE

mesečne in orjaške jagode, karfiolo, zelje, papriko, sladko planinke, kane, hortensije ter razne zelenjadne in cvetlične sadike nudi vrtnarstvo Jemec, Prešernova ul. 2657

INSTRUKCIJE

Starši otrok, ki bodo polagali sprejemni izpit za vstop v gimnazijo ali realno-gimnazijo, imajo še samo ta teden čas dobiti zanesljivega inštruktorja. Naslov pri upravi »Večernika«. 2809

Najcenejše in dobro kupite pri F. Kramaršič-u

Moda, perilo, šiviljske in krojaške potrebščine

Maribor Gosposka ulica 13

Čedno blago za dečke

v novih vzorcih prinaša

Tekstilana Büdefeldt
Maribor, Gosposka ul. 14

OTROŠKI VOZIČKI
velika izbira, najceneje pri tvrdki »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6. 2730

PROSTORE
pripravne za mizarstvo, v prometni ulici v Mariboru. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Točen plačnik«. 2820

Posest

STAVBENE PARCELE
v centru, prvovrstni prostor ugodno na prodaj. Valjak, kino »Union«, Maribor. 1317

Prodaj

LEPA OTROŠKA POSTELJA
skoraj nova, poceni naprodaj. Vprašati Aljaževa 13. pritličje 2813

Kupim

Kupim rabljene
GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
Vojašniška 12, Murko. 2815

Stanovanje

GOSPODA
sprejem na stanovanje. — Stritarjeva 35-I. 2812

ENOSOBNO STANOVANJE
oddam s 1. junijem. Erjavčeva 14, Melie. 2818

BOLJŠEGA DELAVCA
sprejem na stanovanje. — Glavni trg 4, dvorišče. 2821

Lepo
ENOSOBNO STANOVANJE
oddam, Zrkovska cesta 35, Pobrežje. 2822

Službo dobi

TRGOVSKEGA POMOČNIKA
sprejem takoj za trgovino z mešanim blagom. Martin Rantaša, Studenci pri Mariboru. 2816

SLUŽKINJO
ki dobro kuha sprejem. Naslov v upravi. 2819

Službo išče

PRODAJALKA
z večletno prakso, izurjena v vseh strokah, išče mesta za 1. junij. Ponudbe pod šifro »Vestna« na upravo. 2737

ELIZABETA ARDEN

Vam pošilja iz Londona svetovalko.

Iz Londona prihaja direktno posebej za to izveščana specialistinja, da vam prinese sporočila najnovejših odkritij iz salona ELIZABETE ARDEN.

Dala Vam bo brezplačne nasvete, da rešujete probleme lepote po najnovejših metodah.

Ne zmutite edinstvene prilike, ki se vam nudi

dne 19., 20. in 21. maja 1938.

Prosimo cenj. dame, da se pravočasno prijavijo navedene dni.

Specialna zaloga
PREPARATOV
ARDEN

FRANC WEILER

Maribor
Gosposka ulica 29
Telefon 28-20

Parcelacija zemljišča

na Teznem pri Mariboru pri tovarni TEKSTA D. D.

Parcele so v velikosti od 500—800 m² ter mejijo na vodovod in elektriko.

Interesenti naj se blagovolijo oglasiti v pisarni tovarne TEKSTA d. d., Tezno

ali pa telefonično na številko 23-12